

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnemu prejemam:
celo leto naprej	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—
celo leto naprej	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5—
na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Inšerata vsek dan zveznični nodelje na "tranzitu".

Inserati veljajo: petek vrist za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrista 20 vin. Poslano vrista 30 vin. Pri večjih insercijskih po dogovoru.

Upravnemu naši se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 88.

"Slovenski Narod" velja po postaji:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6—
na mesec	2—
celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—
četrt leta	6—
na mesec	2—
celo leto naprej	K 35—

za Ameriko in vse druge dežele:

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnštvo (spodaj, dvojni levo), Knalova ulica št. 5, telefon št. 88.

Pred odgovitvijo držav-nega zbora.

D u n a j, 27. januarja.

Češki agrarci in radikalci so sklenili, da se rešiti začasnega proračuna v proračunskem odseku ne bodo več upirali. Odsek bo torej tretji odobril šestmesečni budgetni provizorij ter predložil svoje poročilo zborničnemu plenumu, ki se sestane v četrtek.

Sprememba češke obstrukcijske taktike, žal, ni posledica političnih ozirov, temveč izvira zgolj iz upoštevanja dejanskega položaja. Obstrukcionisti imajo v odseku le še enega govornika na razpolago, debata je zaključena, izrabljanie »stvarnih popravkov« je v odseku skoraj popolnoma izključeno, plemarna seja zbornice je še v četrtek; v teh okolnostih bi tratala obstrukcija le svoje moći, ne da bi mogoča preprečiti pravočasnega sprejetja budgetnega provizorija. Po izjavi poslanca Proška, preneseo češki agrarci svojo obstrukcijo v plenum. Češki obstrukcionisti se bodo torej z vsemi silami protivili drugemu branju začasnega proračuna, ki se prične v četrtek. Po dogovoru med radikalnim in agrarnim klubom poda v četrtkovi plenarni seji poslanec Stanek izjavlja, da so češke opozicionalne stranke odločene, preprečiti odbritev budgetnega provizorija z vsemi sredstvi. Potrebne priprave so obstrukcionisti že izvršili — okoli 50 jih je naznano ugovor proti zapisniku zadnje seje. Dosledna in vztrajna obstrukcija 60 poslancev v plenumu onemogoči parlamentarno rešitev budgetnega provizorija in zato je danes računati z dejstvom, da bo zbornica še ta teden odgodena.

Pred nekaj dnevi smo poročali o pogajanjih, ki so imela namen, praviti podlagu za delovno koalicijo v parlamentu.

Ta pogajanja so ostala brezuspešna in v današnji popoldanski konferenci med voditelji večine in češko opozicijo, se je govorilo le še o pogojih, pod katerimi bi bili češki agrarci in radikalci pripravljeni, praviti gladko rešitev začasnega proračuna. Ta konferenca pa je ostala — takor se je sicer že naprej vedelo

— brezuspešna. Že dopoldne si je bil poklical grof Stürgkh nemške in poljske voditelje, ter jih nagovarjal, da naj se ne eksponirajo za v zadnjem času lansirane predloge, stremeče po časovni in stvarni restrikciji budgetnega provizorija. Poljaki in Nemci so mu to tudi obljubili.

Odgodenje parlamenta po splošni sodbi ne bo dolgo trajalo. V marcu se zbornica zopet sestane. Češki opozicijski računajo, da v znatno spremenjenem položaju. Na ministrskih klopljih bo morda sedel grof Stürgkh, toda ne s sedanjimi svojimi kolegi, temveč na čelu rekonstruiranega ministritva. Na vsak način oddajo ministri: Hohenburger, Forster, Schuster, Trnka, pa še eden ali drugi z njimi. Situacija je faktično ta, da se kabinet v svoji dosedanji sestavi nikakor ne more obdržati. Dva resorta sta itak le provizorno zasedena — finančni in poljsko-krajanški. Stürgkh bi rad obdržal dosedanjega vodjo finančnega ministritva barona Engla. Poljaki imajo na drugi strani staro pravico na dva portfelja, poleg poljskega ministritva jim bo treba torej prepustiti še eno, ki je sedaj definitivno zasedeno. Pravijo, da je poslanec dr. Leo kandidat za trgovinsko ministritvo. Hohenburger je bise grof Stürgkh iz srca rad znebil, ovira ga na vseh straneh. — Tudi Nemcem že presedajo razne Hohenburgijade in izmed njih bi za nekdajnim parlamentarnim revolucionarjem ne žaloval, ako se iz Hohenburgerjeve demisije ne napravi prestižno vprašanje. — Čehi želijo tudi ministru Trnki srečno pot. Možni izpolnil nad, ki so jih nekateri stavili v njegovo osebo. Padel bo na mehko — najbrže na predsedniški stol patentnega urada. — Trgovinski minister Schuster nima nikjer prijatelja, pravijo, da je birokrat, katerega manjka za njegov resort potrebnega širokega obzoria. Baron Forster uživa pri Čehih in pač tudi pri vseh ostalih Slovanih podobno reputacijo, kakor njegov kolega dr. Hohenburger.

Rekonstrukcija kabineta torej v osebnem oziru ne bo težava. S političnega ozira je potrebna, ako si hoče vlada zasigurati odobrenje nove brambne predloge, katero bo spomladti izročila parlamentu. Z naglo in dobro izvedeno rekonstrukcijo si morda tudi grof Stürgkh še lahko

podaljša svoje državnisko življenje. Njegova usoda pa je sicer bolj odvisna od sodbe, ki jo izrečejo stranke s Češkega o novih spravnih predlogah. Po dosedanjih glasovih ta sodba zlasti na češki strani ni baš ugodna. Oficijelni non possumus sicer še ni izgovorila nobena stranka — toda sto proti eni bi bilo staviti, da se to zgodi.

Neprostovoljne parlamentarne počitnice, ki nastopijo še ta teden (take in podobne trditve se morajo vzeti vedno cum grano salis, kajti nikjer na svetu se ne dogajajo večja presenečenja, kakor v avstrijskem parlamentu), bodo nudile grofu Stürgkhmu časa in priložnosti, da se nekoliko ranžira. Morda se mu to res posreči, v kolikor pa bo s tem pridobil ona češka stvar, za katero se, kakor izjavlja, bojujejo obstrukcionisti — to je drugo vprašanje.

Poštne razmere na Štajerskem.

V Celju, meseca januarja.

Že dolgo štajerski Slovenci vemo in čutimo, da se je vse zaklelo proti nam, od vlate do zadnjega hlapca. Vse, kar trobi v nemški rog, se trudi, da bi se iz vseh uradov kobilikor mogoče izrinili Slovenci in da bi vsa boljša mesta zasedli Nemci, tako da bi Spodnje Štajersko kmalu sledila svoji koroški sosedki. Kakor v justični in politični službi, tako je pri železnici, tako pri pošti.

V prejšnjih letih, ko višje oblasti še niso tako predzno in očitno proti nam postopale, odgovorilo se nam je na naše tozadevne pritožbe, zakaj da pride toliko Nemcov na poštni urade v naših krajih, da je premalo slovenskih uradnikov in sploh takih, ki bi bili slovenščine zmožni.

Z istim puhlim izgovorom so se pred leti pri sodnih dvorih v Celju, Mariboru in Celovcu otvorili jezikovni tečaji, v katerih bi se najpravniki naučili slovenskega jezika. Da to nista bila pravi vzrok in namen, nam je pač danes dovolj jasno. Dandanes se nam Slovencem nasproti višje oblasti niti ne izgovarja, da ne bi bilo dovolj slovenskih uradnikov. Gospodje od zgoraj se

najlepše je včeraj bilo, ko smo igrali zastavice. S Trlico sva šla mesecvet štet! Ni zamanj, da so vojaki moj ideal! Takoj sem opazila, da je v boju s Trlico strategično načinjena točka stol pod ogledalom. Tam sem lahko videla Trlico, v katero stran je obrnil glavo in hitro sem jo obrnila še jaz v dotedno stran. Le zaradi lepšega sem jo obrnila dvanajstč in nasprotno stran, tako sem si priborila ednajst poljubov.

Oh poljub! Kako važen činitelj si v človeškem življenju!

Ali ljudje so norci in svet je norišnica. Ljudje stavijo spomenke vojskovedjem, pesnikom in izumiteljem! Pa kaj je recimo kak Radecky, Prešeren ali kak izumitelj električne v primeri s duševnim velikanom, ki je iznašel poljub? Naravnost ničla! Brez vojske, pesni in električke bi se dalo živeti, a brez poljuba pa nikdar. Vsaj jaz ne! Sicer ni po mojem okusu tak poljub pri zastavicah, ko gledajo vse ljudje, pa boljše je vendar ko nič. Že pri poljubu Trlice sem se topila blaženstva, kako pa še more le vplivati tak poljub med štirimi očmi, ko sta dva sama in je eden od teh poročnik.

Jaz žem, kaj bi pri tem naredila. Glavo bi mu naslonila na junake prsi, roke bi mu ovila krog vratu, z očmi bi mižala in se tako vdala

trenutku razkošja in slasti. Tak poljub je še gotovo mnogo slajši od ananastorte.

Z dr. Lisjakom sva telefonirala. Ta je strašno dolgočasna igra. Dobri se pri tem le en poljub.

Norca sta bila drug na drugega ljubosuma in nobeden me ni hotel drugemu prepustiti. Še domov sta me spremljala oba. In jaz sirotka sem bila štev zrtev te grde ljubosumnosti! Če bi me spremjal le eden, bi dohila za sivo prav gotovo še par poljubov. Tako pa nič, celo nič!

Tako pa sta mi ob slovesu le stiskala roke, da imam še danes modre prste. Od poljubov modre ustnice bi mi bile resnično ljubše.

Tonča je bila danes kar zelenja, ko sem ji pokazala svoje stiskane roke. Ona bi se še dala stiskati kurja očesa, pa je ni maral nihče spremilati.

8. avgusta.

Hura! Danes so prišli vojaki! Pri sosedovih stanuje mlad poročnik. Obraz ima ko kri in mleko. Tonča je pravila, da je lep ko adonis. Jaz sicer ne poznam gospoda Adonisa, pa ne verujem, da bi bil tako lep ko sosedov poročnik. In angleško prisostvje breme brke ima! To mora ščegleti pri poljubih.

Popoldne sva se srečala. Obstal je sredi ceste in rekел trikrat »ah«.

čutijo že dovolj močne, da sploh svedočijo postopanja ne zagovarjajo več.

Kar se tiče pošte, Slovenec na kako boljše mesto računati ne sme. Vsa boljša mesta na Spodnjem Štajerskem zasedajo sami Nemci, kakor da bi res Spodnja Štajerska bila nemška, ne pa slovenska dežela.

Lansko leto bila je poštna uradnica Jerše na Laškem prestavljena na Gornje Štajersko; ravno sedaj je premeščena poštna uradnica Orah iz Celja na Gornje Štajersko — prestavljena je poštni uradnik Kočevar iz Gomilke na Gornje Štajersko. Vse te osebe so slovenščine popolnoma zmožne in se tudi čutijo za Slovence; to je pa ravno vzrok, da morajo od tod.

Če morebiti tudi eden ali drug prosi za prazno mesto na Gornjem Štajerskem, storiti to zaradi tega, ker takuk sicer sploh ne bi napredoval; to tedaj ni nobeden izgovor za poštno vodstvo, češ, da nekateri sami prosijo za prazna mesta na Zgornjem Štajerskem. Ti bi gotovo prav radi ostali v domovini, ako bi dobili kakor boljše mesto tukaj; ker pa zasedejo ta mesta večinoma Nemci, ki slovenščine niso zmožni, so prisiljeni prosi za kako mesto na Zgornjem Štajerskem, ako hočejo priti na pre.

Nemcem, ki služijo na Spodnjem Štajerskem, nikdar ne bode na misel prišlo, prositi za kako prazno mesto na Zgornjem Štajerskem, ker dobro vedo, da dobitjo gotovo dobro mesto na Spodnjem Štajerskem, ne da bi jim bilo treba se daleč presesti. Predlansko leto bila so prav tako mesta razpisana, kakor na Laškem, v Brezicah, na Doberni, v Lenju — pa vsa ta mesta so dobili sami Nemci. Sedaj je spet mesto podstarice v Podčetrtek razpisano; ravnovesni smo, kdo bude prišel tja — naibraže kak zagrizen Nemec.

Da bode poštni ravnateli Sveti, ki si je že v Pragi kot zaščitnik Nemcov svoje ime proslavil, v onem istem duhu delal proti nam Slovencem na Štajerskem, smo itak vedeli že naprej.

Pribiti smo hoteli le spet v javnosti sramoteni in krivičen način, kako se dela za Nemce in kako proti nam Slovencem.

To je gotovo ljubezen na prvi pogled. Koraka gracijozno, ko grški junaki po zgodovini. Sabljica mu nebesko lepo rožlja. Oh kaka sreča, iti s takim lajtnantom po ulici v svesti si, da ima branitelja in ljubčka v eni osebi. Naj bi me le kdo škiljasto pogledal in takoj ga razseka po dolgem v dva dela.

9. avgusta.

Moj krasni sosed me je danes že nagovoril. Tako srčano je salutiral in zarožljal z ostrogami, da mi je še pri srcu naredilo čin — čin. Vprašal me je, kje je občinski urad. Pokazala sem mu, on pa je rekel, da to itak zna in da je hotel imeti le vzrok in povod, nagovoriti najdražtejšo gospico celega sveta. Ti mucek srčani, kako zna laskati! Predstavljam mu je Božanstveno ime Herbert. Najbrž je kak poljski plemič, morda celo kak knez! Vprašal me je, če ne hodim nikam na sprehod. Razumevala sem takoj to nežno vprašanje in mu odgovorila, da sem vsak dan ob šestih v parku, četudi nisem več viden parka od Jurislavovih časov. Ves radosten mi je dejal Herbert, da šeta na tam ravno ob tej uri in da bo srečen, če me sreča.

Naju je usoda gotovo namenila skupaj. Saj to vendar ne more biti le slučaj, da sem zadelo isto uro, ko je v parku on, Prst božji!

Haja! Danes so prišli vojaki! Pri sosedovih stanuje mlad poročnik. Obraz ima ko kri in mleko. Tonča je pravila, da je lep ko adonis. Jaz sicer ne poznam gospoda Adonisa, pa ne verujem, da bi bil tako lep ko sosedov poročnik. In angleško prisostvje breme brke ima! To mora ščegleti pri poljubih.

nih letih. Zadnji čas pa se je osobito po zaslugu novih društvenih poverjenjih tako lepo pomnožilo, da je začelo začetkom tega leta 216.

Najlepše pa je, nekako vezilo za petindvajsetletnico, je dejstvo, da se je v prošlem mesecu ustanovila posebna podružnica našega društva z okolo 70 članji v Trstu, kjer sta ob ustanovitvi društva »Pravnik« bila poleg Bogdana Ternoveca samo dva avskultanta naša člana. Poroča se tudi, da se v kratkem osnjujeta društveni družnici še v Gorici in v Celju.

To naj gospoda moja, zadostuje za kratki pregled društvene 25letne prečlosti. Omenjeno je le poglavito, pa to je dovolj, da se hvaležno spominjam onih mož, ki so nam to društvo zasnovali, in tudi onih mož, ki so mu ves čas pomagali do vzleta v pravi smeri. To je tudi dovolj, da se lahko veselimo storjenega dela.

Ob 25letnici ne more biti lepše zavesti, kakor je ta, da društvo po svojih močeh ni opešalo, marveč je še vedno krepkega stasa, zdravega duha in vztrajne volje. To pa so svojstva, ki jamicijo za nove uspehe v novi dobi. Odbor, ki je srečen, da v tem času stoji na čelu društva, želi od srca, da bi se društvo tudi v bojoče ponašalo s čim večjimi uspehi v korist domačega pravoznanstva in v prospektu izvrševanja vzvišenih pravnih poklicev!

Dnevne vesti.

»Slovenec« meni, da mestna občina premalo pritoži vlagu. In sicer na upravno sodišče. Pri tem sklepa pobožno glasilo, da moralo magistratu ali imponirati odločbe deželnega odbora, ali pa se je župan skesal, da noče več brezplačno zastopati mestnih pritožb pred upravnim sodiščem. Eno kot drugo je napacno. Od zadnjih pritožb je izdal naš slavnih deželnih odbor dve odločbi. Prva se tiče neke zakotne ulice, katero je hotel mestni svet zapreti. Deželni odbor je drugače razsodil: on že se na dalje imeti smrad in nešago. Mestna občina se radi tega ne bo pričakala z deželnim odborom, to pa tem manj, ker je pri ti zadevi v prvi vrsti udeležena tudi zasebna stranka, katera ima tudi pritožbo do upravnega sodišča. Druga odločba Štefe - Kregarjevega deželnega odbora pa se tiče nočnih pristojbin v dveh ljubljanskih kavarnah. Tudi tu kaj sti zasebni stranki v prvi vrsti udeleženi, in še se jima ne vidi vredno proti nagajivosti omenjenega odbora pritožiti se na upravno sodišče, čemu naj bi se pritoževala mestna občina? »Slovenec« pa glavno reč zamolči, da leži nameč pri deželnem odboru celo ciza Štefe - Kregarjevih zabitih pritožb; tako proti proračunu, kakor proti računskim zaključkom. Tako je bila, če se ne motimo že junija 1913 vložena pritožba proti proračunu za leto 1913. Proračunsko leto je poteklo in danes, ko imamo 28. januarja 1914, omenjena pritožba še ni rešena. Tako leno uradovanje deželnega odbora je pravi administrativni škandal, ki je mogoč samo v Avstriji, kjer se dobi vlada, ki krije take administrativne pregrehe. Mogoče je, da bo deželni odbor vse te pritožbe rešil šele sodni dan ob pol. 6. popoldne. Tukrat se mestna občina se ve ne bo mogla pritožiti: ako pa se pritožbe prej rešijo, potem se bo o rešitvah razpravljalo pred upravnim sodiščem, in gospodje pri »Slovencu« naj bodo prepričani, da bode mestna občina pri ti razpravi brezplačno zastopana!

+ **Pavšlarjeva pravda z deželo.** Ljubljanski deželni sodišče je včeraj izdal v tej pravdi razsodbo. Pavšlar je pravdo izgubil, ali razlogi, s katerimi je sodišče njegovo tožbo zavrnilo, pričajo jasno, da je ravnal v dobrini veri in da je bila njegova tožba moralično popolnoma utemeljena. Ko so klerikalci začeli svojo »velikopotezno« akcijo za električne centrale, se je moral Pavšlar še boriti za koncesijo za izrabu vodnih sil. Klerikalci so mu priskočili na pomoč in deželni odbor je porabil ves svoj vpliv na ministrstvo, da Pavšlarju koncesijo podeli. Deželni odbor je pri ministrstvu izrecno priznal, da hoče dežela kupiti Pavšlarjeve водne sile in samo ker je dežela hotela te водne sile dobiti, zato je odstopila železniška uprava, ki je tudi hotela dobiti te водne sile. Namen kupiti Pavšlarjeve водne sile za deželo je dokazan in dokazano je tudi, da se je Pavšlar z deželnim odborom popolnoma domenil glede nakupa in kupnih pogojev. Pavšlar je z dežel. glavarjem pogodbo sklenil. Toda pozneje je dr. Šusteršč stvar prevrnil in deželni odbor ni hotel več priznati sklenjene kupne pogodbe. Zaradi tega je Pavšlar zdaj tožil. Kakor rečeno, je Pavšlar prav-

do izgubil. Sodišče pravi v svoji razsodbi, da je moral tožbo zavrniti, ker deželni odbor sploh ni imel pravice take pogodbe skleniti. Tudi če je vse res, kar Pavšlar dokazuje, pravri razsodba, je treba tožbo zavrniti, ker ima samo deželni zbor pravico sklepati take pogodbe ali pa tisti, ki ga je deželni zbor v to pooblastil. Dežel. glavar pl. Šuklje pa tega pooblastila ni imel, niti kdo drugi. V prvi instanci je stvar s tem dognana ali ta razsodba, če tudi je za Pavšlerja neugodna, nam vendar kaže klerikalno stranko v najsvetlejši luč. Pavšlar je pri tej stvari postopal po načelu »na poštenje in zvestobo«, klerikalci pa so postopali tako kakor postopajo čestite rodovine Hudorovič in Brajdic pri konjskih kupcijah. Cela ta škandalozna in nečastna zadeva je zdaj razkrita. Mi nismo v stanu presoditi, koliko so Pavšlarjeve vodne sile vredne. Deželni odbor jih je pač dal precenti po strokovnjakih in je torej vedel, koliko same dat. 1.600.000 K je mnogo denarja — ali dežel. odbor se je za to vsoto zmenil s Pavšlarjem in mu jih je bil pripravljen plačati. Sklenil je kupno pogodbo in ker tista družba praznoglavlji kinovec, ki tvori včino v dežel. zboru, vsemu pritrdiri, kar hčcejo njeni generali, bi bila gotovo tudi tej kupni pogodbi pritrdirila. Saj to ni nič nenavadnega. **Kliko mlinov je že pokupil dr. Lampe, dasi ni imel za to nobenega pooblastila od dežel. odbora.** Kupuje jih, ker ve, da bodo njegovi kinovec vse potrdili, kar bo hotel. Toda klerikalci so, ko je bila že sklenjena kupna pogodba, spoznali, da dobe morda za majhen denar Pavšlarjeve водne sile na drug način in zato niso hoteli držati s Pavšlarem sklenjene pogodbe, ampak so jo prelomili. Saj so vedeli: če je na Pavšlar toži, se bomo pa skrili za deželni zbor in bomo reklam, da splet nismo imeli pravice, sklepati tako pogodbo. To je vsa skrivnost te zadeve.

+ **Dr. Lampe tarna.** Dr. Lampe je imel v nedeljo shod na Brezjah. Na shodu ni povedal vobče nič novega, kar bi ne bili že slišali, saj itak ne zna drugega, kakor zabavljati na te preklicane liberalce ter kovati v nebo svoje lastno delo. Toda star pregovor pravi, da se samohvala v lastnem blatu valja. In tako je tudi z dr. Lampetovimi slavospevi. Dokler bo svoje delo in delovanje Eseles hvalil le dr. Lampe sam, je čisto golevo, da ta hvala ni vredna piškavega oreha. Tega so se jeli zavedati tudi Gorenjci, za to so tudi pri zadnjih deželnozborskih volitvah tudi pokazali, da so se že naveličali pravne gobeždanja raznih klerikalnih osrečevateljev in da bi radi enkrat videli že tudi dejanja. Na besede nič ne damo, so rekli Gorenjci in so volili v tako ogromnem številu pri volitvah v splošni kuriji protiklerikalne kandidate; da bi bil klerikalni kandidat Piber že to pot padel, ako bi si klerikalci ne bili pod potoranoco »nepristranske« vlade pomagali z volilnimi goljufijami in z najgnusnejšimi nasilstvji. Zaradi tega je pretakal dr. Lampe debele solze na shodu na Brezjah in ternal: »Zakaj je to v raznovljuškem okraju mogoče? Zakaj so našle liberalne laži toliko lahkovnih ušes? Zakaj je dobil Piber, eden najboljših poslancev, primeroma tako malo glasov? Zakaj je imel liberalce večino v občini ovsiki, ki ima celo državnega poslanca S. L. S.? Doslej smo Dolenjem vedno kazali na postavne in značajne Gorenjce kot zgled. Zadnjič je bilo narobe. Radovljiski okraj mora dobiti svojo časť nazaj!« Tako je jokal in stokal dr. Lampe. In na ta svoja vprašanja si ni vedel dati drugače odgovora, kakor to, da je »manjkalno izobraževalnega dela, da je manjkalno shodov, na katerih bi se bile sproti pobijale — liberalne laži.« Zdi se torej, da je dr. Lampe zelo slaboviden, ali pa se samo dela kot takega, ker sicer bi moral uvideti in spregledati, da vsebuje atronta nekdaj do kosti klerikalnih Gorenjevcov proti klerikalni politiki nekaj mnogo globljega, kakor hoče to javnosti predstaviti gospod deželni finančni minister. To ni več hipno nerazpoloženje volilskih mase, to je začetek splošnega preobrata v celi deželi in tega povsem naravnega preobrata ne bo zajezil dr. Lampe ne s shodi, še manj pa s prelivanjem krokodiških solza po »postavnih in značajnih Gorenjcih. Napredno gibanje je bilo pač nekoč majhno in neznatno, a sedaj narašča tudi vkljub in proti Lametu, ker zakon narave je tak, kakor to ve že tudi Lampe, da 'z malega rase ve.'

Iz Zagradca pri Žužemberku. Že v zadnjem dopisu iz Zagradca je »Slov. Narod« priobčil, kako je naš g. župnik pritrjal prejšnemu mežnarju pri beri žita za okroglo 30 kron. Toda naš gospod župnik je vreden, da se nekoliko več o njem piše, kakor je bilo v omenjenem dopisu. Malokdo na Kranjskem tako goreče časti boga »Pobasaj«, kakor naš župnik in je menda lepe krščanske nauke že zdavnaj pozabil. Pri beri mu ni nikdar dovolj, vedno še hoče to merico pa še ono preko postavnega dežela. Ubogi kmet! Župnik bi menda rad vse službe, ki kaj neso, spravil pod svojo roko ali pa v roke svoje

te priobčil notico, v kateri je trdil, da je morilec Slovenec in da je umor posledica sistematičnega hujskanja slovanskih listov proti Italijanom. Radi te notice je državno pravdinstvo obožilo odgovornega urednika imenovanega lista Marcellu Demantiju radi pregreška proti čl. VIII. tiskovnega zakona iz leta 1862, češ, da se hoče z dotično notico vplivati na javnost, zlasti pa na porotnike. Pri obravnavi, ki se je vršila na to tožbo, je deželni sodišče v Trstu oboženca oprostilo, češ, da se v inkriminirani notici ne razpravlja o dokazilih sredstvih in da se ne skuša vplivati na javnost v smislu § 8. tiskovnega zakona. Proti oprostilni razsodbi je vložilo državno pravdinstvo ničnostno pritožbo na najvišje kot kasacijsko sodišče. Obračnava na to ničnostno pritožbo se je vršila te dni pred kasacijskim sudiščem. Pritožbo je zastopal generalni prokurator dvorni svetnik dr. Okretić, ki je naglašal, da je ničnostna pritožba utemeljena, ker je obtoženec kritika v stanu, raznetiti načrtna nasprotstva in vplivati na javno mnenje v neugodnem smislu za oboženca. Kasacijsko sodišče je ugodilo ničnostni pritožbi, razveljavilo oprostilno razsodbo ter obsodilo oboženca v 10dnevni zapor, češ, da se je Demante pregrešil proti § 8. tiskovnega zakona, ker je dejansko razpravljal v inkriminirani notici o dokazilih sredstvih in s tem skušal vplivati na javno mnenje, zlasti na porotnike.

+ **O zanimivi obravnavi proti odvetniku dr. Rajhu,** ki se je vršila, kakor smo že poročali, včeraj pred okrajnim sudiščem v Velikih Laščah. smo dobili danes obvestilo, da je bil g. dr. Rajh oproščen. O stvari bomo še poročali.

Novo strokovno glasilo. Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem je v dobrih rokah. Vestno se trudi, da pospešuje koristi gostilničarskega stanu, ki je eden največjih davkopljačevalcev, in da brani njegove pravice in priznati se mora, da deluje srečno in uspešno. Da bi pa bilo to delovanje še uspešnejše, je zveza ustanovila svoj strokovni list »Gostilničar«, čigar prva številka je v lepi opremi in z jasnočinko časa dober, dokler jo niso očarali pogledi mladega fanta, tudi zvestega Marijinega služabnika, s katerim sta na koru prepevala v čast in slavo božjo. Dajala je kaj dober vzgled svojim podložnim Marijinim devicim in dobro ravnala takozvanim »Otroški vrtec!« Kmalu so to razmerje opazili tudi vaški fantje. Poštana dekleta Marijine družbe, kateri je žalibog malo v naši fari, so tudi to grešno počenjanje zapazile in zahvale, da se voli druga prednica. Tega seveda g. župnik niso storili, ker v njih očeh je bila za to čast ta še vedno dobra. A prišlo je vendar tako daleč, da so tudi g. župnik s to poroko jako hiteli. — Zakaj? To smo izvedeli kasneje po mesecih! — Pa še nekaj bi radi povedali g. župniku. Naj se bolj drži cerkev in pobožnosti: in naj ne bo vedno na lov. Seveda njemu je zajec več, kakor pa daša, ki se preseli v večnost in bi morala v zadnjih urah potrebovala njegove pomoci. Isto velja o volitvah! Pri zadnjih volitvah ga cel teden ni bilo doma, vendar je bil na lov, pa ne za zajci, ampak za glasovnicami. Tedaj je »štempljal« glasovnice, da je bilo veselje. Kar nič se ni oziral na to, če je volilec doma ali ne, samo, da je bila glasovnica. Dalo bi se še mnogo navesti o našem vrlem župniku, pa to naj za enkrat zadostuje. Samo to bodi še omenjeno, da je kupil pred kратkim kip sv. Antona, da bodo mlade in fantov željne dekleta lahko kar tu opravljala božjo pot, da jim bo izprosil ta svetnik kakega zaleda fantata, a župniku pa prinesel mnogo mastnih krač. No, Bog mu jih blagoslovil!

Skocjan. Na starega leta dan je umrl posestnik Alojzij Globenvik iz Stare vasi. Bil je mlad in zvest načelom narodno-napredne stranke. Podlegel je jetiki. Dne 26. t. m. je na nemadom, vsled srčne kapi izdihnila njegova žena, hčerka znanega posestnika g. Frana Zupančiča iz Rakovnika. Zapuščata 2 otroka. Kako hitro sta sledila drug drugemu. Blag jima spomin! Žalujoči rodbini Globenvik-Zupančičevi naše iskreno sožalje!

Za 153 K povisani davki. K tej naši sobotni notici se nam v pojasmnilo še poroča: Kakor prizadeti davkopljačevalci g. Janez Konda, gostilničar v Kandiji zatrjuje, se ta davek nanaša samo na hišo oziroma njegovo posest, ne pa tudi na gostilniško obrt, kateri davek se še posebej vprišteva. Samo z ozirom na njegovo posestvo so mu gotovi dobri prijatelji iz najbližje soseske pripravili na povisanje davka v taki neverjetni visičnosti. To povisanje davka je tem bolj značilno, ker je železniška uprava od Kondatovega zemljišča odtrgal čez 5000 m² sveta, pri čemer je imel lastnik gotovo izgubo, ker je moral odstopiti svet za skrajno neugodno ceno. Torej namesto manj davka, so mu naložili še več.

Iz Zagradca pri Žužemberku. Že v zadnjem dopisu iz Zagradca je »Slov. Narod« priobčil, kako je naš g. župnik pritrjal prejšnemu mežnarju pri beri žita za okroglo 30 kron. Toda naš gospod župnik je vreden, da se nekoliko več o njem piše, kakor je bilo v omenjenem dopisu. Malokdo na Kranjskem tako goreče časti boga »Pobasaj«, kakor naš župnik in je menda lepe krščanske nauke že zdavnaj pozabil. Pri beri mu ni nikdar dovolj, vedno še hoče to merico pa še ono preko postavnega dežela. Ubogi kmet! Župnik bi menda rad vse službe, ki kaj neso, spravil pod svojo roko ali pa v roke svoje

družine. Tako je on župnik z mastnimi dohodki, njegov oče je organist, njegova sestra učiteljica istotam, druga sestra kuharica, ki ima gotovo nalogo po vseh hišah in vaseh potrati novice in laži, da jih lažko na večer presešljajo in spopolnijo v župnišču, neka druga ženica pa ima menda službo, da prosi po kmečkih hišah za vse mogoče stvari in komandira obenem starim devicam mlade fante za moče. — Vse ji pride prav; jajca, kokoši, maslo, žito, vse je dobro za nenasnitni farovž, samo da je zastoni. Vsako zimo zakoljejo po več masnih prašičev, katerih slanino prodajajo kmetom na drobno po visoki ceni. Dobro bi jih bilo potipati za obrtno dovoljenje! — Prejšnjega mežnarja, ki je poštenjak od nog do glave, je župnik sam zamenjal z osebo, ki je njega vredna. Kar brez vsakega posvetovanja s ključarji in župljani, ki ga plačujejo, je župnik za mežnarja izbral še dvajsetletnega moča, seveda na povlje njegove boljše polovice 43letne »vzgledne žene«, katera mu pa tudi pridno pomaga mežnariti. Ta naš mladi mežnar, oženil se je z 42 let staro devico, s katero sta imela že tri leta pred zakonom nič kaj vzorno znanje, akoravno je bila ta vedno prednica Marijine družbe in zapisana v vseh mogočih svetih bratovščinah. Seveda je bil ta njen nebeski ženin samo toliko časa dober, dokler jo niso očarali pogledi mladega fanta, tudi zvestega Marijinega služabnika, s katerim sta na koru prepevala v čast in slavo božjo. Dajala je kaj dober vzgled svojim podložnim Marijinim devicim in dobro ravnala takozvanimi »Otroški vrtec!« Kmalu so to razmerje opazili tudi vaški fantje. Poštana dekleta Marijine družbe, kateri je žalibog malo v naši fari, so tudi to grešno počenjanje zapazile in zahvale, da se voli druga prednica. Tega seveda g. župnik niso storili, ker v njih očeh je bila za to čast ta še vedno dobra. A prišlo je vendar tako daleč, da so tudi g. župnik s to poroko jako hiteli. — Zakaj? To smo izvedeli kasneje po mesecih! — Pa še nekaj bi radi povedali g. župniku. Naj se bolj drži cerkev in pobožnosti: in naj ne bo vedno na lov. Seveda njemu je zajec več, kakor pa daša, ki se preseli v večnost in bi morala v zadnjih urah potrebovala njegove pomoci. Isto velja o volitvah! Pri zadnjih volitvah ga cel teden ni bilo doma, vendar je bil na lov, pa ne za zajci, ampak za glasovnicami. Tedaj je »štempljal« glasovnice, da je bilo veselje. Kar nič se ni oziral na to, če je volilec doma ali ne, samo, da je bila glasovnica. Dalo bi se še mnogo navesti o našem vrlem župniku, pa to naj za enkrat zadostuje. Samo to bodi še omenjeno, da je kupil pred kратkim kip sv. Antona, da bodo mlade in fantov željne dekleta lahko kar tu opravljala božjo pot, da jim bo izprosil ta svetnik kakega zaleda fantata, a župniku pa prinesel mnogo mastnih krač. No, Bog mu jih blagoslovil!

Umrla je na Dunaju soproga dvornega svetnika in bivšega vsečilničnega profesorja dr. Vatroslava Jagića v starosti 72 let. Pokojnica je bila rojena pl. Strupi iz Zagreba.

Rožnati čeveljček, krasna veleniola v 2 dejanjih, doseglja je včeraj najlepši uspeh. Polna razprave je zaznamovala humorja zbuja

rodnega doma. Vabila so se ravno kar razposlala; po neljubi pomoti pa se je pripetilo, da mnogokateri niso vabila sprejeli. Ker so pomote ob takem številu neizogibne in ker tudi ni bilo mogoče izdati »Planinskega Vestnika« ter mu pridržati vabila, naj blagovolijo člani in prijatelji našega društva take pomote oprostiti. Planinski ples je vsakomur pristopna ljudska veselica proti vstopnini 1 K za člane, 2 K za nečlane. Vstopnice imajo v predprodaji tvrdke: I. Korrenčan na Starem trgu, Gričar & Mejač v Prešernovi ulici, A. Škof na Dunajski cesti in Marica Tičar na Sv. Petra cesti; na dan plesa popoldne se dobe tudi pri gostilničarju v Narodnem domu in pri blagajni od 6. zvečer naprej. Društvo prisrčno vabi na ta priljubljeni ples.

Občni zbor I. društva hišnih posnekov v Ljubljani bo v nedeljo, dne 1. srečana t. l. ob 10. dopoldne v hotelu »Union« s statutarčnim sporedom.

Slovensko lovsko društvo opozarja svoje člane na veliki ples, ki ga priredi sorodno Slovensko planinsko društvo dne 1. februarja t. l. v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Ker planinci prihajajo vedno radi na lovski ples, je dolžnost naslovcev, da se tudi mi pokažemo na planinskem plesu. Kdor pride, naj ne pozabi doma društvenga znaka in naj ga pripne na vidno mesto.

Sokol Litija-Šmartno vabi na svoj V. sokolski ples, ki se vrši v soboto dne 7. februarja t. l. v vseh prostorih Sokolskega doma v Litiji. — Sodeluje salonski orkester Sokola I. iz Ljubljane.

Kostunni venček prirede člani krškega salonskega orkestra v sokolski dvorani hotela Gregorič dne 1. februarja.

Narodna čitalnica v Črnomljiju priredi v nedeljo, dne 1. februarja v dvorani hotela »Lakner« »Vodnikov ples«.

Kmečka podružnica v Lescah vabi na veselico, katero priredi v ponedeljek, dne 2. februarja 1914 v prostorih J. Vuhrjerja p. d. Krištofa Spored: 1. Govor ravnatelja g. Gust. Pirca, 2. Srečkanje, 3. Petje (po mešan zbor), 4. Godba na lok, 5. Prosta zabava in ples. Pričetek ob 3. popoldne. Darila za srečkanje se hvaležno sprejemajo.

Sokol v Idriji je imel v soboto zvečer svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo 34 članov in 14 članic. Starosta br. Gangl je v daljšem nagovoru otvoril zborovanje in medtem izročil častni diplomi tekmovalcem v Pragi br. Z. Albrechtu in J. Novaku. Nato sta podala svoji poročili tajnik br. R. Troha in sestra M. Lapajnetova. Obe poročili sta pričačali o marljivem sokolskemu delu, bisi med ženskim, kakor moškim člansvom. Koncem leta 1913 je štelo društvo 115 članov in 76 članic. Odbor je imel skupaj 18 sej. Vestno se stavljeni poročili so se vzela odobruje na znanje. Iz blagajniškega poročila br. F. Dežela posnamemo, da je imelo društvo v letu 1913 določkov 1994 K 43 vin. in stroškov 1801 krono 19 vin., torej prebitka 193 K 24 vin. Čista društvena imovina znaša 4519 K 03 vin. Po predlogu računskega preglednikov se je podejalo br. blagajniku odvezo in odobrilo račune. Načelnikovo poročilo izkazuje skupni obisk telovadbe članov, članic, obrtnega in šolskega naraščaja 4596 v 387 slučajih s povprečno udeležbo torej 11:87. Društvo je priredilo dva pešizleta v Črni vrh in Ledine ter večji telovadni nastop v Idriji. Poleg tega je sodeloval idrijski Sokol v Postojni na župnem zletu, v Logatcu ob slavnosti razvijanja društvenega praporja, na zletu S. S. Z. v Novem mestu, na zletu L. S. Z. na Vrhniku, na društveni priredbi cerkvene »Sokola« in se po večji deputaciji s praporom udeležil 50letnici ljubljanskega »Sokola«. Br. načelnik je koncem svojega poročila vzpodbil članstvu k marljivemu in rednemu obisku društvene telovadbe. Tudi načelnikovo poročilo se je vzelo brez ugovora na znanje. Pred volitvami se je sprejelo načelo, da naj bodo članice po sorazmerju svojega števila zastopane v glavnem društvenem odboru in nadalje opusti samostojno upravo ženskega oddelka. Z vzklikom sta bila zopet izvoljena nato za starosta brat Engelbert Gangl in podstarosta Fran Tavzes, za načelnika pa na predlog vladileškega zabora brat Krčnik in načelnica sestra Malči Kosova. V odbor so bili izvoljeni z listki bratje Fran Ceniburk, Fran Dežela, Julij Novak, Jošip Šebenik in Rafael Troha ter sestre Rozalka Tavzesova, Marija Lapajnetova in Minka Novakova, kot namestnik Anton Bratuž ml. — Po ostalih izvršenih volitvah je brat starosta Gangl zaključil zborovanje, s pozivom vseh navzočih k marljivemu in vestnemu sokolskemu delu v novem letu.

Izprel sodišča.

Kazenske obravnave pred doživim sodiščem.

Krivo pričal je Jožef Fatur, posnemnik v Slavini v kazenski zadavi svojega sina Jakoba, katerega so namreč zatoliti dne 12. oktobra l. l. v lovišču Prestranske graščine, ko je ravno s puško oborožen nesel ustreljeni srno proti svojemu domu. Fant je bil obtožen lovskih tativ. V preiskavi glede svojega sina je bil zaslišan tudi oče, ki je kot priča izpovedal, da je bil sin tisti dan opoldne doma. Poizvedbe so pa dograle, da je bil sin že od zjutraj v gozdu. Kasneje je pa Fatur sam izpovedal, da je krivo pričal. Obsojen je bil oče zaradi krivega pričevanja na 1 mesec ječa.

Razne stvari.

* **Zastrupljevalec Hopf** se je odrekel pravici pritožbe in je priznal svoje zločine.

* **Umrli** je v Londonu eden najboljših astronomov sedanosti David Gall.

* **Druga Mona Lisa**. Iz Londona poročajo, da so našli pri nekem starijanu v Isleworthu drugo Mono Liso, katero je slika brezvonom Leonardo da Vinci. Pri starijanu se oglašajo vsaki dan umetniki in bogati kupci, ki bi radi dobili to sliko.

* **Znižanje voznih cen v Ameriko in nazaj**. Skoro vse večje parobrodne družbe, ki se bavijo s prevozom izselnikov v Ameriko in nazaj so znižale prevozne cene. Med družbami, ki še niso znižale cen ste Allan črta in Canadian Pacific.

* **Dijak tat**. V Lvovu so aretirali realca Adama Adlerburga, ker je kradel v šoli in v trgovinah fizikalne aparate in razne kemikalije. Pri tem so našli laboratorij, ki je vreden najmanj 30.000 kron. Med drugimi je ukradel Adlerburg tudi kinematografski aparat, ki je vreden 4000 kron.

* **Ponesrečena aviatika**. V Bases-Terc je padel francoski aviatik Reyband iz višine 80 m in je pritekel na streho neke tovarne. Dobil je težke poškodbe in je med vožnjo v bolnišnico umrl. — Pri Salisburiju na Angleškem je padel z več sto metrov višine znani angleški aviatik Dibbs in je obležal na mestu mrtev.

* **Stavka eksportnih akademikov na Dunaju**. Na eksportni akademiji na Dunaju je bila včeraj nabita v vestibulu odredba trgovinskega ministra, ki prepoveduje učencem sestanke v akademiji. Dijaki se opozarjajo, da naj pripravijo posledice eventualnega postopanja zaradi kršitve te odredbe samim sebi.

* **Povodenje v Petrogradu**. Reka Neva je narasla za 7 cevjev nad normalno višino in je preplavila vse obrežne okraje. Narasla voda je zlomila ledeno ploščo in je vrgla ogromne kose ledu na obrežje. Prebivalstvo se je rešilo, pustilo pa je vse svoje imetje, katero jim je odnesla voda. Take povodnje, kot je sedaj, v Petrogradu še ne pomnijo.

* **Stavka na Angleškem**. Do sedaj stavka v Londonu in v okolici nad 15.000 delavcev-premogarjev. Kot odgovor na izprtje 37.000 delavcev je pozvala osrednja delavska organizacija na stavko tudi delavcev drugih podjetij. V kratkem bodo pričeli stavkatki tudi monterji, elektromonterji, kovači, ključavnica, mizarji in drugi, tako da bo znašalo število stavkujočih najmanj 100.000 delavcev.

* **Provizijske kupčije**. V Miljanu so aretirali veletrgovca Magnanija, več njegovih uslužbenec in njegovo ljublico. Magnani, ki je dobavil za laške čete v Afriki meso in žito, je obtožen, da je podkupljeval visoke vojaške uradnike. Ta stvar je jasna. Njegovi zaupni uradniki in njegova ljubica pa so mu ukradli dotična zasebna pisma in so jih prodali nekemu bogatu socialističnemu poslancu za 400.000 lir. Tudi ta pisma so zaplenjena.

* **Zločinci čenstohovskega samostana**. Iz jetnišnice v Petrikavu poročajo, da se je završil tam zadnji akt tragedije, ki se je završila v čenstohovskem samostanu, pri kateri je igral glavno vlogo razuzdani pater Macoh. Pater Macoh in dva njegova tovariša samostanska brata, so bili obsojeni na več let prisilnega dela, ker so umorili moža neke žene, ki je hodila v samostan in je intimno občevala s patri. To sodbo je potrdil pred kratkim ruski car in vsled tega so kaznene slovesno preboleli in jim vzel vse časti njihovega duhovniškega stanu.

* **Boj za Ibsenova ljubavna pisma**. Pred sodiščem v Bergenu se bo vrnila te dni kakor poročajo iz Kristijanije zanimiva obravnava zaradi priobčenja Ibsenovih ljubavnih pisem, katere je pisal Ibsen kot dijak

neki delikci v Bergenu. Ta pisma datirajo iz leta 1857. Ibsenova ljubica jih je izročila, ko se je omožila, eni svojih prijateljic. Sin te prijateljice, ki je sedaj vdova, je našel pisma pri svoji materi in jih hoče sedaj javno objaviti — prodati. Proti temu je nastopila bivša Ibsenova ljubica, ki je sedaj ugledna dama in zahteva svoja pisma nazaj. Nji se je pridružil tudi Sigurd Ibsen, ki je odločno proti temu, da bi se objavila ta pisma njegovega očeta.

* **Boj z banditi**. Dne 10. januarja zvečer okoli 8. se je razvil pred Arlington Hall v New Yorku pravcati boj med šestimi banditi. Trije so bili na tej, trije na drugi strani ulice in streliči drug na drugega. Mimo je prišel nič hudega sluteči Friderik Strauss, ki je opravljal že 20 let službo sodniškega klerika. Vračal se je od neke seje proti domu, ko ga je neadoma dohitela smrt. Krogle, namenjene batitu, je zadelna njega in padel je takoj mrtev na tla. Vsega skupaj je bilo oddanih kakih 18 strelov, ko so pa banditi videli, da je skrajni čas za beg, so pometali na cesto revolverje in poskušali uititi, toda medtem se je bila že zbrala v bližini bojišča tisočglava množica, pa tudi policija je bila takoj na nogah. Rezerve s postaje so stražile 2. in 1. Ave., z upanjem, da bodo ujele bandite. Pri celi stvari je bil udeležen prejšnji deputiršer Edward Morris, ki je znan v bližini pod imenom »Bull Morris«. Čepravno je bil mož že 1. januarja odpuščen iz službe, je vseeno nosil na prsih znamenje z letnico 1913. Kot priči bosta nastopila Samuel Lipsig in njegov devetletni sinček. Lipsig je policiji enega izmed banditov že precej natančno popisal in je slišal, kako je prosil Morrisa, da naj ga skrije. — Ker je Morris samo z glavo odkimal, se je bandit izgubil v množici. Truplo je identificiral detektiv Wuchmer, dočim sta poročnik Hennessey in kapitan Cooper uvelia takojšnjo preiskavo. Boja so se udeležili člani Lopev Benny in Jack Sirrocce gange. Zadnji so imeli prej neko plesno zabavo v Arlington Hall. Policija je zaslišala vse, v dvorani še nahajajoče se osebe in jih odpustila šele okoli polnoči domov.

* **Solnograški zakon — Kirchsteiger**. Solnograško državno pravništvo je vložilo novo tožbo proti znanemu duhovniku in pisatelju Kirchsteigerju, ki je opisal več duhovnih neljubnih romanov, kakor »Spovedni pečat« i. dr., zaradi omamovanja cerkvenega zakona in zradi odobravanja nezakonitih in nepravnih dejanj po § 305. Obtožnica določi tega tolaitžila cerkveno ločenih zakonskih, ki jih vodi kot katoliški duhovnik v nov jarem zakona, da je poročil od meseca oktobra leta 1912. v Solnogradu, Monakovem in v Berlunu že nebroj katoliško ločenih zakonskih obojega spola, ki žive sedaj pod patronanco tega zakona skupno in da daje z zlorabo svoje duhovniške oblasti tem ljudem potuhno in posvečuje s svojo duhovniško avtoriteto nenaravno, družabno pojavljivo življenje. Kirchsteiger je bil zaradi teh deliktov že enkrat obtožen. Bil je pa dne 30. septembra 1912 pred deželnim sodiščem v Solnogradu oproščen z motivacijo, da ima on kot katoliški duhovnik pravico, da izvršuje pravomočno obrede poroke in da se izvrševanjem te pravice, ki mu kot duhovnik pristoja, nikakor ne omamovaže institucijo cerkvenega zakona. Nova preiskava proti Kirchsteigerju traže že skoro celo leto. Pred nekaj meseci je prišla od višjega državnega pravništva na Dunaju odredba, da naj se Kirchsteiger zdravniško preiše glede njegovega duševnega stanja. Zdravniška preiskava je bila, da je Kirchsteiger popolnoma zdrav telesno in duševno. Vsled tega atesta solnograških zdravnikov je odredilo, seveda na poziv višjega državnega pravništva, državno pravništvo v Solnogradu proti Kirchsteigerju zopet novoučinkovito.

* **Provizijske kupčije**. V Miljanu so aretirali veletrgovca Magnanija, več njegovih uslužbenec in njegovo ljublico. Magnani, ki je dobavil za laške čete v Afriki meso in žito, je obtožen, da je podkupljeval visoke vojaške uradnike. Ta stvar je jasna. Njegovi zaupni uradniki in njegova ljubica pa so mu ukradli dotična zasebna pisma in so jih prodali nekemu bogatu socialističnemu poslancu za 400.000 lir. Tudi ta pisma so zaplenjena.

* **Zločinci čenstohovskega samostana**. Iz jetnišnice v Petrikavu poročajo, da se je završil tam zadnji akt tragedije, ki se je završila v čenstohovskem samostanu, pri kateri je igral glavno vlogo razuzdani pater Macoh. Pater Macoh in dva njegova tovariša samostanska brata, so bili obsojeni na več let prisilnega dela, ker so umorili moža neke žene, ki je hodila v samostan in je intimno občevala s patri. To sodbo je potrdil pred kratkim ruski car in vsled tega so kaznene slovesno preboleli in jim vzel vse časti njihovega duhovniškega stanu.

* **Ceško-nemška sprava**. Liberec, 28. januarja. Občinski svet je sprejel nujni predlog, ki označuje od vlade predloženi zakonski načrt glede rabe jezika tudi pri državnih oblastih na Ceškem kot nesprejemljiv ter pozivlja nemške po-

sance, da naj o tej zadevi ne pripute nikakršnih pogajanj.

* **Češki radikalci in obstrukcija**.

Dunaj, 28. januarja. Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes konferiral s češkimi agrarci, za katero ceno bi bili pripravljeni ustaviti svojo obstrukcijo. Za popoldne je napovedana konferenca z voditelji radikalcev in neodvisnih skupin. V parlamentarnih krogih trde, da radikalci ne stavijo previških zahtev in je upati, da se bo posrečilo v zadnjem trenutku obrniti njih takto.

* **Gališka volilna reforma**.

Lvov, 28. januarja. Pozno počasi je prišlo do novega zbližanja med Rusimi in Poljaki. Rusini so zadovoljni s tem, da dobre Poljaki v onih vzhodnogaliskih okrajih, kjer znašajo poljske manjšine 35% prebivalcev, zastopnike na ta način, da se tam urede dvomandatni okraji. Rusini zahtevajo za to, da se Poljaki še enkrat slovensko izrečejo za rusinsko vsečilišče.

* **Obrekovanje**.

Dunaj, 28. januarja. »Albanische Korrespondenz« poroča iz Skoplja, da so baje srbske oblasti izpremenile turško pokopalnišča v Skoplju v tržišča za svinje.

* **Ogrski državni zbor**.

Budimpešta, 28. januarja. Državni zbor ogrski je pričel danes razpravo o rekrutnem kontingentu. Dne 5. februarja se prične razprava o železničarski pragmatiki. Takrat pride v parlament tudi hrvaški poslanci.

* **Putilova tovarna za topove**.

Pariz, 28. januarja. »Echo de Paris« prinaša iz Petrograda senčljivo vest, da je prešla Putilova tovarna za topove v Petrogradu v last tovarne Krupp. Francoski krogli so nad to vestjo naravnost konsternirani.

* **Nova zarota v Mehiki**.

Mehika, 28. januarja. Vlada je razkrila novo obširno zaroto proti Huerti, v katero je baje zapletenih mnogih poslancev in častnikov ter baje tudi policija. Dvainštirideset zarotnikov, med njimi 22 poslancev, je bilo aretiranih in deloma tudi posrečenih.

* **Dogodki na Balkanu**.

</

Prosleta.

Gostovanje hrvaške operete. Za poljsko krije je zložil glasbo Oskar Nedbal, besedilo pa je napravil Leo Stein. Ta libretto se prav hvalno razlikuje od istoimenovanega blaga mnogih znanih in slavnih in najslavnejših dunajskih operet. Lahko je namreč reči o njem, da je njegovo delo dramatično. Ne vidi se, da bi bile povske točke pisane samo radi komponista. Razvijajo se iz delovanja samega brez vsake vsljivosti in so ravno tako potreben del celote kakor oddelki v prozi. Tudi razvoj vsebine gre smiseln svojo pot. V prvem delovanju imamo romantičen zapletljaj, ki se v drugem delovanju izpeljuje in katerega srečni cilj nam zaključi v tretjem delovanju celoto. Poleg dobre motivacije pa vendar ne manjka nekaterih pristnih operetnih figur, ki se pa razlikujejo od enakih bratov in sester v drugih operetah po tako unerjenem, literarno finem humorju. Ničesar grobega ni v dovtipih, ničesar pretirano šegetajočega na gallerijski aplavz in krohot. — Skladatelja operete »Poljska krije« štejejo med svetovne dirigente. Do zdaj se je izkazal že nekolikokrat tudi kot komponist. Znana je morda poleg drugih njegovih del širšemu občinstvu »Sramljiva Barbara«, opereta, kateri so pripisovali mnoge kritike talent in ki se je izvajala po številnih odrih. Skladateljski sloves pa je Nedbal utemeljila ravno ta opereta, ki smo jo včeraj poslušali. V svojem žanru stoji tudi med sedanjo glasbo takega imena popolnoma osamljena. Izkušen dirigent je dokazal že njo tudi originalnega in spretnega komponista. Poleg sijajne instrumentacije, poleg jasno in fino izražanje muzikalnih misli, poleg bogastva izvirnih motivov, razpolaga ta glasba tudi s pristnim in močnim humorjem, ki ji daje marsikod posebno zanimivo in atraktivno lice. V drugem aktu se nam nudi izredno kratkočasna muzikalna karikatura z duetom, ki ga pojeta mladostni sprevokomik in prva sibretka. Skladba seveda ne pogreša dobrega valčka in tudi ne temperamentne koračnice. V smislu poljske krvi pa razpolaga tudi s prijetno manjšino v prvem delovanju in z ognjevitim krakovjakom. — Vprizoritev zasluži hvalo in priznanje. Vse objekte je nastopilo v pisanih, kako bogatih in okusnih kostumihi. Delovanje je tekočo, gladko in spremno naprej, za kar sodi vsa čast temperamentnemu kapelniku g. Sachsu, ki je vodil orkester in pevce z umevanjem in zanosem. Helena gospe Polakove je občinstvo popolnoma zadovoljila in tudi navdušila. Elegantna dama prvega delovanja se je prilegala istotako kar kar preprosta gospodinja drugega delovanja. Tu kakor tam je našla za pisanost, kratkočasnost in živahnost igre in petja dovolj barv, dovolj pristne subretske šegavosti in po potrebi tudi prave in najgenljivejše miline. Komika gospoda Grunda je zavala na vse strani. On zna sprejeti vase humor, ki mu ga napiše avtor. Ne govoriti pa le z besedami, temveč kaže ga na vsi svoji zunanjosti. Gleda mu iz figure, iz obraza, iz gest, iz vsakega pribega telesa in tudi iz hode. To je pravi, rojen komik. Simpatična pojava, eleganten plesalec, rojen galan za operetnega tenorista je gospod Strmac. Gospod Binički je poln humorja, ves živ, ves skočen, pravno in spremno izkriščajoč vsako priliko, ki mu jo nudi vloga, da jo obrne sebi in celoti v dobro. Posebej treba omenjati gdč. Žičarjevo, ki razpolaga z lepim sopranom in umno igro. Primerina in kratkočasna je bila tudi njena mati, dobr si bili plemeči in vsi ostali. Hiša razprodana, plakanja mnogo.

Kaj je
Kufek?

zdrave in na želodcu bolne otroke in odraste, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prehavo in je v rabi ceneno.

Borzna poročila.**Ljubljanska****Kreditna banka v Ljubljani.**

Uradni kurz današnje borze 28. januarja 1914

Poletnebiti papirji.		Denari	Fligovi
4% maleva renta	83 20	83 40	
4 1/2% srebrna renta	87 85	88 5	
4% avstr. kronška renta	83 80	84 05	
4% op.	83 25	83 40	
4% kranjsko deželno nosilno	—	89 —	
k. o. češke dež. banke	86 —	87 —	

Števki.		455 50	465 50
1. 1900 1/2	69 —	700 —	
" 1864	293 50	301 50	
zemeljske I. izdaje	2 6	296 —	
II.	243 50	253 50	
verske hranilne	231 —	241 —	
dun. komunalne	471 —	481 —	
avstr. kreditne	480 —	490 —	
Ljubljanske	62 25	66 25	
avstr. dež. kriza	52 —	56 —	
ozr.	31 —	35 —	
barška	26 50	30 50	
turške	229 —	232 —	

Valuta.		402 —	404 —
Cekini	635 —	636 —	
Marke	529 50	530 50	
Franki	101 90	102 90	
Ivre	710 75	711 75	
Ruhli	8 7-52	808 25	
	327 —	329 —	
Zlomlostne banke	274 25	279 25	

Meteorološko poročilo.

Vsična nad morjem 3082	Srednji zračni tlak 738 mm	
Cas	Stanje	
opazovanja	baro-metra	
v mm	turev G	
27.	736 1	-80
" 9. zv.	738 3	-15
28.	739 9	00
	sl. jzah.	sl. svzh.
		sneg
Srednja včerajšnja temperatura -81 . norm. -20° Padavina v 24 urah mm 51.		

Zahvala.

Za vse blage dokaze sočutja novodobnega bolezničnega smrti našega popozabnega sogroga, očeta, brata in strica, gospoda

Franca Darovec

c. kr. sod. oficiala v pok. in posestnika kakor tudi cenjenim gospodom davalcem krasnega venca, gospodom nosilcem in vsem drugim prijateljem in znancem za časteče spremstvo blagega pokojnika izrekamo svojo najsrčnešo zahvalo.

Rudolfov, 26. januarja 1914.

388 **Žalnječa rodbina.****Posojila**

dobe pravne osebe in tvrdke tako in diskretne. Priložiti je 10 vin. znamko. Dosedaj se je izplačalo osebam vseh stanov nad 800 000 K. Prošnje pismeno pod:

Reelin in hitra pomoč S. & Co., Kranj, poštno ležišče

RAZNOŽEVANJE PISAVE POTOM STEKLENE PLOČE.
To je najnovješta iznajdba na tem polju, katero vpeljemo pod imenom »Oslograph« odtisi, ki so napravljeni s tem aparatom, ne izgledajo kot kopije ampak kakor originalna t. j. osebna pisma (posebno važno za odpošiljanje ponudb itd.) Vsak nevajen napravi lahko od vsakega s tinto in peresom ali pislalnim strojem zgotovljenega originala (tudi Skica ali risba) včasih kopij v začeljini barvi (even. vsaka kopija v različni barvi). Aparat je zelo preprost in nezadosten.

Predlogi, katere so člani 14 dni pred občasnim zborom pismeno izročili odboru, se stavijo na dnevni red.

ODBOR.

Jako znamenita banka išče v vsakem mestu**stalne zastopnike**

za prodajo zakonito dopuščenih sreč proti mesočnim obrokom.

Oltore pod »Velik zastopnik 703« na zasedno ekspedicijo
Henrik Schalek, Bazel, I. Wallzelle 11.

391

Krasne maske

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter določev praktičnih zdravnikov tudi zemstva priporočeno živilo za živilo in na želodcu bolne otroke in odraste, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prehavo in je v rabi ceneno.

Ivana Blas, Rimska cesta št. 21.

Pekarija

dobro vpeljana, novo urejena, s potrebnimi stroji opremljena, na ugodnem prostoru na Vranskem

se da tako v majem.

Pojasnila daje lastnica »Posejnikica na Vranskem«.

394

Zahvala.

O priliki moje poroke z gospo Mici Strausso mi je došlo toliko žestik od ljubih privatitet in znancev, da se ne morem usključiti po sebi zahvalit. Vlagovam po poznejšem.

U Idriji, dne 26. januarja 1914.

Josip Secretavec.

Za gospode trgovskega stanu.

Mlada živila, z dobro vpeljano trgovino v nekem mestu na Dolenjskem,

s čistim premoženjem ca 30.000 K se želi seznaniti s solidum in poštenim trgovskim sodelnikom ali trgovcem v svetu.

Vpraša se pri hišniku tam ali pa v gradu Tivoli, I. nadstropje, levo.

Pozor! **Pozor!** Češnjev les, okrogel, od 45 cm premera višje in od 2 mtr. dolžine naprej, zdrav, raven, brez prevelikih grč, kupuje vsako množino po jako dobrini.

Vpraša se pri hišniku tam ali pa v gradu Tivoli, I. nadstropje, levo.

Pozor! Pozor!

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea »NERIL«, ki daje sivim in pordečelim lasem njih pravno naravno in zdravo barvo. Dobri se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trnčo št. 1.

Lasne kiti, podlage in mrežice

vsih vrst; gledališča in toaletne

potrebštine itd.

Načelnik: Karl Gimperšek.

Ugledna dunajska veletrgovina z vinom išče spremnega

zastopnika

proti povrnitvi provizije. Zastopstvo se odda za Ljubljano in okolico in mora prosilci biti pri gostilničarjih in hotelirjih najbolje uvedeni.

Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja pod

»Leistungsfähig 5099«

na Rudolfia Messe, Dunaj, I. Sellerstraße 2.

XIX. dober cen premog

vseh vrst prodaja

FRAN UHER, Špediter

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 4.

Brusil.

XIX. dober cen premog

vseh vrst prodaja

FRAN UHER, Špediter

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 4.

Brusil.

XIX. dober cen premog

vseh vrst prodaja

FRAN UHER, Šped

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

C. Kr.
kmetiška družba
krajiška v Ljubljani
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki tudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udje prejemajo družbeno glasilo „Kmetovalca“ zastonj.

„Kmetovalec“
s prilogama
„Konjorejec“
in
„Perušinac“
(XXXI. letnik)

je najstarejši, najobširnejši in bogato s podobami opremjeni kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne sme manjati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude krajiške kmetijske družbe zastonj.

Posamezne številke zastonj na ogled. 4744

Gospo-
darske
potre-
ščine,

kakor sadno drevo, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je vsaka prevara izključena.

Oglarji.

Okoli trideset kompanij oglarjev dobi dela v gozdu Radelbach na Spodnjem Štajerskem.

Tozadevno se je obrniti na: Ivan Šarh, gozdarski voditelj, pošta Sv. Lovrenc nad Mariborom, Štajersko.

362

Specerijska trgovina

v mestu, z moderno novo opravo, lep, lokal z magacinom, najemnina nizkai tudi s koncesijo, se odda zaradi opustitve trgovine. Eventualno se tuje prodaja hiša, dvonadstropna, s 7 strankami, v najlepšem stanju, polovica kupnine se lahko plača na več letnih obrokov. Ravno tu se prida nova registrirna blagajnica National, registrira 1000 krov in ena manjša za kakega obrtnika, cena 70 krov. Pojasnila daje Fran Goldman, Ljubljana.

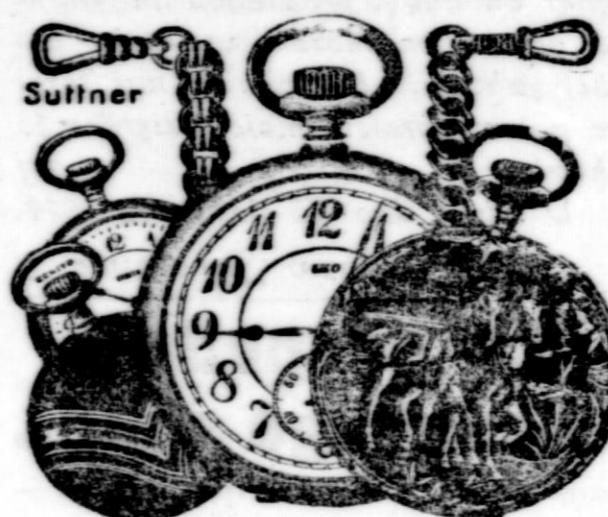
355

Mestni trg H. Suttner, Ljubljana Mestni trg štev. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Naivečja zaloge
ur, juvelov,
zlatnine in
srebrnine.

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

Tovarniška znamka

, IKO“
Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

J. Zamlijen

čevljarski mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarska dela do najniže izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in televodske čevlje.

Za naročila z deželi zadostuje kot mera priposlan čevlji.

128

Ako se hočete zabavati in užiti par veselih ur, naročite si

MUHE
kratkočasne zgodbe.

Spisal Blaž Pohlin.

Broširano K 150, vezano K 240.

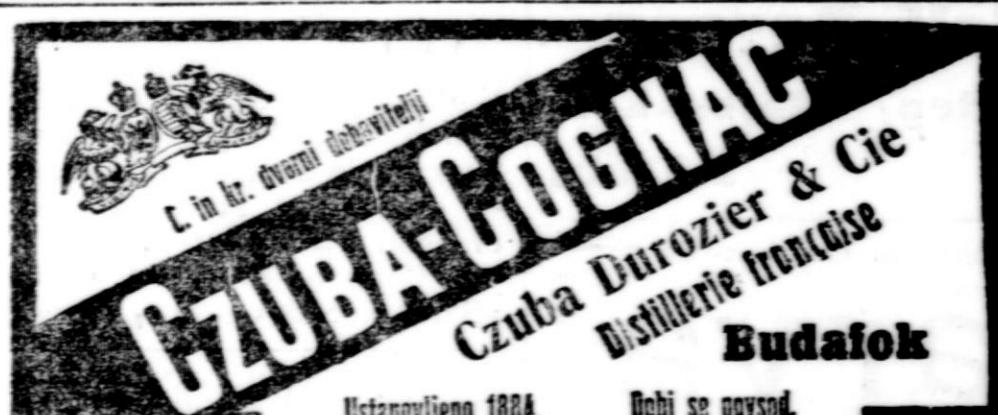
Dobiva se v

4285

Narodni knjigarni v Ljubljani.

PATENTE

vseh delcev izpoljuje inženir
M. GELEHRER US. oblastveno avtor. in zaprizezeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Več spretnih, inteligentnih

prodajalk

finega občevanja, vajenih iz stroke za damsko kontekcijo in bluze, slovenčine in nemščine zmožnih — prednost tudi z znanjem srbohrvaščine — sprejme zagrebška konfekcijska tvrdka.

Panudbe pod „Dauernd“, Zagreb, glavna pošta restante ali posebno predstavljanje v nedeljo, 1. februarja v hotelu „Union“ med 11. in 1. uro dopoldne. Vpraša se pri vratarju.

PROTI žlezam, škrofijem

malokrvnosti, angl. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim in pljučnim boleznim, kašljui, za ojačanje slabotnih v razvitku zaostalih otrok priporočam redno zdravljenje z mojim

Lahusenovim ribjim oljem

znamka „Jodella“.

Najutinkoviteljše in najpriljubljenejše ribje olje. Rado uživanje in lahko prenosljivo. Letna poraba čez 100.000 steklenic. Pristen samo v originalnih steklenicah po K 3-50 in T — z varstveno znamko »Jodella« in tvorničarja lekarstva Villi Lahusen v Brešnu. — Svež se dobiva v vseh lekarnah v Ljubljani in okolici. 3440

Glavna zaloge v Ljubljani: lekarna Trnkoczy.

Prodam svoje

posestvo

v mestu Crnomelj, obstoječe iz gostilne, znane pod imenom »Kožarjeva gostilna«, lednice, mesnice, gospodarskih poslopij, zasebne hiše z velikim vrtom in dvoriščem ter s celim inventarom, koncesijo itd. Cena 60.000 krov. Potreben kapital 30.000 krov.

Pobližje informacije dajeta moji pisarni

v Ljubljani, Strelška ulica 29, in v Crnomelju.

Jos. Lončarić, podjetnik.

25

1889.

Letni obstoj domače tvrdke.

Lud. Černe

juvelir in trgovec z urami
Ljubljana, Wolfova ulica štev. 3.

Poročni prstani lastnega izdelka, kakor tudi : kompletne kasete namiznega orodja : po najnižjih cenah.

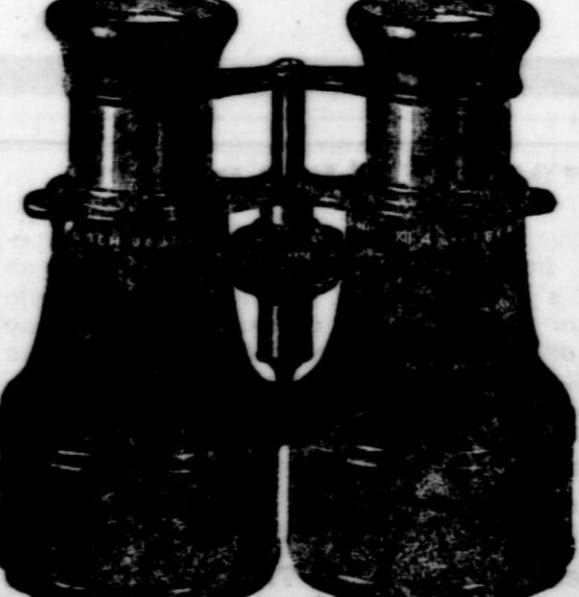
Lastna delavnica z električnim obratom.

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o vplačenem znesku. Za one, ki zbera do 15. junija 1914 najviše število plačilnih listov, oziroma ki dosežejo najvišjo sveto vplačenih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru.

Fr. P. Zajec

izpršan optik,
zalagatelj c. kr. armade, vojne mor-
narice, domobrancev itd. 123

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovniških in zdravniških predpisih. — Z električnim obratom moderno urejena delavnica

Najnovejši cenik brezplačno!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 krov.

152

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fondi okroglo 1.000.000 krov.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjizice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih = 4 3 0 | 4 4 0 = = = vseh vrst po dnevnom kurzu. :: :: ::